

Veilige energietransitie

Via deze nieuwsbrief informeren we je over de ontwikkelingen binnen Brandweer Nederland op het gebied van de energietransitie. Het biedt ook een platform voor de veiligheidsregio's en/of districten om (nieuws)berichten te delen, variërend van, bijvoorbeeld de omgang met de RES (Regionale Energiestrategie) tot handelingsperspectieven voor incidentbestrijding.

Inleiding

In deze editie aandacht voor:

- Nieuwe districtscöördinator Oost-5
- Voortgangsverslag Programma Veilige Energietransitie 2020-2021
- Opladen E-bikes
- Energietransitie in ELO
- Omgevingsveiligheid in RES 2.0
- Virtuele oefenomgeving zonnepanelen en battery-packs
- Verkenning regelgeving batterijveiligheid

Nieuwe districtscöördinator Oost-5

De taak van districtscöördinator en contactpersoon voor het VEt-themadistrict Oost-5 is van Ymko Attema overgenomen door *Jan Pieter Duhen* (VGGM). De contactgegevens van Jan Pieter zijn inmiddels opgenomen in de contactenlijst die op Brandweer [Viadesk-Programma Veilige Energietransitie](#) staat.

Voortgangsverslag programma VEt

Het voortgangsverslag programma Veilige Energietransitie 2020-2021 is op 7 december 2021 aan de stuurgroep Veilige Energietransitie (VEt) aangeboden.

In het verslag wordt een overzicht gegeven van de opgeleverde producten en van de aanhaking van de brandweer/veiligheidsregio's bij de ontwikkelingen op het gebied van veiligheid en energietransitie.

Het verslag maakt zichtbaar dat die medewerkers van veiligheidsregio's en IFV die zich bezig houden met de veiligheid van de energietransitie en op een of andere wijze een bijdrage hebben geleverd, veel hebben bereikt!

Voortuitblik 2022-2023

Een vooruitblik naar 2022-2023 geeft aan dat in komende periode de aandacht binnen de VEt activiteiten moet gaan naar:

- Ontwikkelingen in de elektrische scheepvaart
- Nazorg, overdrachtsproblematiek na incidenten met Li-ion-accu's en photo-voltaïsche systemen (zonnepanelen)
- Communicatie en publieksvoorlichting
- Vakbekwaamheid van Risicobeheersing en Incidentbestrijding

Het verslag is gepubliceerd op de site van [Brandweer Nederland](#)

Leerblok Energietransitie en Ruimtelijke Veiligheid

Het decanaat Risicomanagement ontwikkelt samen met het lectoraat Energie- en Transportveiligheid een leerblok Energietransitie en ruimtelijke veiligheid.

Energietransitie heeft impact op de fysieke leefomgeving, de veiligheid van personen en gebouwen, en brengt een veranderproces met zich mee.

Wat zijn de ruimtelijke uitdagingen, dilemma's en mogelijkheden om een veilige energietransitie te realiseren? Hoe hangen de aanstaande Omgevingswet, veilige energietransitie en de fysieke leefomgeving met elkaar samen? Wat betekent deze samenhang voor de taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de veiligheidsregio? Wat betekent veilige energietransitie voor jou, in jouw functie? Welke positie en invloed kun je, als specialist ruimtelijke veiligheid, aanwenden in de samenwerking en besluitvorming? Het leerblok Energietransitie en ruimtelijke veiligheid is bedoeld voor degenen die deze vraagstukken herkennen of er mee geconfronteerd gaan worden!

Kernvragen

In dit leerblok, bestaande uit 5 fysieke lesdagen, leert men voor

verschillende thema's de volgende kernvragen beantwoorden:

- Wat is de potentiële impact op de omgeving (personen en gebouwen) en hoe denkt u mee/bepaalt u of het veilig?
- Welke aanpakken, modellen en technieken gebruikt u hierbij?
- Hoe past u deze kennis en kunde toe om gefundeerd en helder te kunnen adviseren?

Op de [website van het IFV](#) vind je meer informatie en kun je je zich voor het leerblok aanmelden. In de periode maart-april 2022 wordt het leerblok voor de eerste keer aangeboden, als pilot welteverstaan.

Ontwikkeling Campagne 'Ik laad accuraat', een samenwerking tussen VNOG, VRBZO, de BOVAG en de RAI.

Als Nederland om iets bekend staat, dan is het wel fietsen. De afgelopen jaren wordt ook de elektrische fiets in Nederland massaal omarmd. Hoewel een elektrische fiets enorm veel voordelen met zich meebrengt, zien we ook risico's wat betreft brandgevaar. Landelijk zien we het aantal fietsaccu-branden (bij mensen thuis) de afgelopen jaren dan ook stijgen. Hierdoor is de vraag ontstaan hoe we brandveilig opladen van de accu van zo'n elektrische fiets kunnen stimuleren?

Onderzoek naar elektrische fietsen en gedrag
Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland heeft een onderzoek gedaan naar het (brand)veilig opladen van elektrische fietsen. Door middel van vragenlijstonderzoek en uitgebreide interviews met stakeholders, zoals consumenten, fietsverkopers en belangenorganisaties, onderzochten zij onderliggende gedragsfactoren. De resultaten laten zien dat gebruikers van e-bikes weinig kennis hebben van het brandgevaar van hun elektrische fiets (lage risicoperceptie). Driekwart van de gebruikers geeft aan zich zelden of nooit zorgen te maken over brand door de elektrische fiets! Wel vinden mensen het belangrijk dat ze zo lang mogelijk gebruik kunnen maken van hun fietsaccu's. Daarnaast blijkt dat gebruikers de fietsspecialist zien als autoriteit op het gebied van het onderhouden van de accu. Dit terwijl uit gesprekken met fietsverkopers blijkt dat zij weinig vertellen over het (brand)veilig opladen van de accu's bij de verkoop van de fiets.

Website 'Ik laad accuraat'

Op basis van de onderzoeksresultaten zijn de VNOG en VRBZO met de BOVAG en RAI in

gesprek gegaan. Er is vervolgens besloten om de website [iklaadaccuraat.nl](#) door te ontwikkelen. Dit is een website van de BOVAG en RAI met tips voor het (brand)veilig laden van de lithium accu's in elektrische fietsen en scooters. Op de website zijn passende gedragstechnieken toegevoegd die het (brand)veilige gebruik van de accu beogen te stimuleren. Om te bepalen welke techniek het meest effect heeft, zijn er twee verschillende versies van de website gemaakt met verschillende gedragstechnieken: verliesaversie en autoriteit. Autoriteit werd toegepast door een fictieve fietsspecialist in te zetten als afzender van de tips, en hem uit zijn ervaring te laten spreken. Bij verliesaversie speelden de ontwikkelaars juist in op het voorkomen van schade aan de elektrische fiets.

Eerste resultaten van de pilot

De (test-)websiteversies waarin gedrags-technieken toegepast waren, zorgden op de website voor een aanzienlijke toename in het doorklikken op de tips om ze te lezen. Verliesaversie scoorde hierin het hoogst en toonde een significante stijging in vergelijking met de oorspronkelijke website. Ook de advertenties op Facebook voor de website [iklaadaccuraat.nl](#) deden het beter dan een gemiddelde Facebookadvertentie; er werd veel doorgeklikt naar de website.

Vervolg in 2022

De website met de techniek 'verliesaversie' is inmiddels geïmplementeerd en is nu de basiswebsite van [iklaadaccuraat.nl](#). Momenteel zijn de VNOG en VRBZO nog bezig om de pilot verder door te ontwikkelen en te testen. In overleg met de BOVAG en RAI wordt er in 2022 mogelijk een gezamenlijk vervolg gegeven aan dit project. Deze positieve uitkomsten van de pilot vormen de start om na te denken hoe we landelijk de website in samenwerking met Brandweer.nl, BOVAG en RAI bekendheid gaan geven. Hierbij wordt nagedacht over het inzetten van passende middelen in samenwerking met BOVAG en RAI.

De initiatiefnemers hopen dat het project in 2022 verder uitgerold kan worden over andere regio's!

Heb je vragen over dit initiatief? Stel ze gerust aan Wouter van der Dennen (brandveiligleven@vrbzo.nl) of Leonie Webbink (l.webbink@vnog.nl of campagnes@vnog.nl)

Vertegenwoordiging Brandweer Nederland

Langs allerlei routes worden we als medewerkers en/of specialisten van de veiligheidsregio / brandweer door externe partijen gevraagd medewerking te verlenen aan presentaties of sessies waar energietransitie en veiligheid op de agenda staan. Dat is goed en altijd mooi om podium te krijgen om veiligheidsissues onder de aandacht te brengen. Als je daarvoor gevraagd wordt, is de oproep om goed na te gaan namens wie je wordt verondersteld op te treden; op persoonlijke titel, namens de veiligheidsregio of namens Brandweer Nederland. In het laatste geval dient dit altijd afgestemd te worden met programmamanager VEt. Daarnaast stellen we het ook op prijs als we worden geïnformeerd als u namens een regio spreekt. Op deze wijze kunnen we zo nodig helpen en willen we borgen dat overeenkomstig de visie en opvattingen van Brandweer Nederland en IFV wordt gecommuniceerd.

Energietransitie in Elektronische Leeromgeving Brandweer

De *ELO Energietransitie Twente* die de brandweer Twente heeft gemaakt is nu voor alle veiligheidsregio's te benaderen in de [ELO Brandweer](#) omgeving. (account noodzakelijk) Deze ELO is gericht op Twente maar bevat ook veel algemeen bruikbare kennis.

_Bijscholingen VRT

ELO Studieroute Energietransitie in Twente

ELO Beheer Brandweer Twente (VRT)

screenshot ELO Twente

Omgevingsveiligheid in RES 2.0

Via de [nieuwsbrief](#) 44 van het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie is [het werkblad Omgevingsveiligheid](#) van Brandweer Nederland en IFV nu beschikbaar.

Deze dient als input voor de RES-coördinatoren en -gesprekspartners om hen te assisteren bij de invulling van de omgevingsveiligheidsparagraaf in de RES 2.0. Dat we deze input hebben kunnen leveren is al een mooie stap in de goede richting en er worden nu inspanningen verricht vanuit de stuurgroep VEt om de vindbaarheid van dit document te vergroten op de site van het NPRES en het geborgd te krijgen bij de andere werkbladen van de [RES 2.0](#). [Deze blog](#) van Nils Rosmuller sluit hier mooi bij aan.

Virtuele oefenomgeving zonnepanelen en battery-packs

Een van onze pronkstukken is de VR-tool voor Zonnepanelen en Battery-packs. Wij hebben die vanuit MWB ontwikkeld en deze draait nu in het eerste regionale vakbekwaamheidsprogramma VEt. Met het programma gaan we langs de 70 brandweerposten en laten we onze mensen kennismaken met de Veilige Energietransitie en Virtual Reality.

Een voorwaarde van onze regionaal commandant om deze investering te doen was dat deze VR-tool voor het land beschikbaar zou zijn. Welnu, het land is razend enthousiast. Het IFV noemt onze VR-tool "het Energiedorp" en gaat wil de komende jaren ondersteunen bij verder ontwikkelen met alle VEt-onderwerpen. Inmiddels is van hieruit de ontwikkeling gestart om een EOS in het energiedorp te bouwen. Deze eerste uitbreiding is een samenwerking van Midden- en West Brabant, Gelderland-Zuid en Haaglanden met het IFV. Regio's die gebruik willen maken van de VR-tool wordt gevraagd te participeren in een nieuw te ontwikkelen onderwerp. Heb je interesse om mee te doen, neem dan even contact op met Sasbout Korting of Eric Dideren (eric.didderen@ifv.nl)

screenshot uit de virtuele omgeving

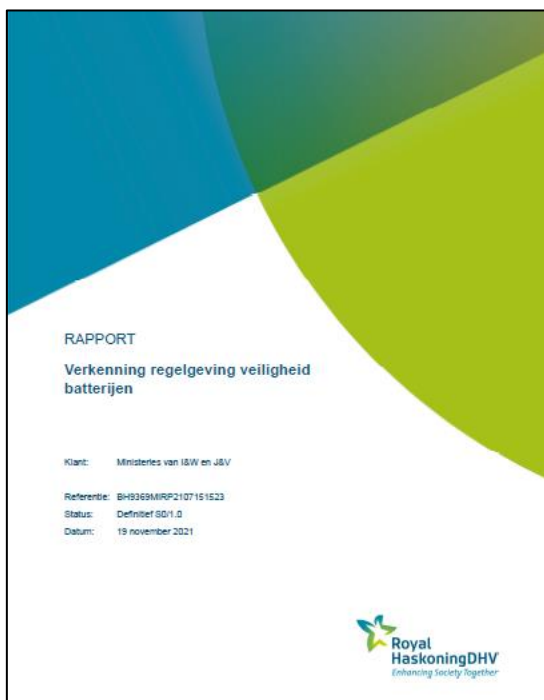
Verkenning regelgeving batterijveiligheid

Ontwikkelingen op het gebied van batterijen vinden in een hoog tempo plaats. Dit heeft ertoe geleid dat de staatsecretaris van Infrastructuur en Waterstaat dit jaar de batterijenstrategie verder heeft aangescherpt en uitgebreid. Speerpunten van de batterijenstrategie zijn het maximaliseren van de benutting van batterijen over de gehele levensloop en de uiteindelijke recycling, het inzetten op een hoog niveau van veiligheid (inclusief cybersecurity), de batterijwaardeketen in Nederland te optimaliseren en batterijen succesvol en veilig in te zetten in het energiesysteem.

In opdracht van de Ministeries van I&W en J&V heeft Royal HaskoningDHV een verkenning van regelgeving over batterijveiligheid uitgevoerd. In de verkenning worden drie hoofdvragen uitgelopen:

1. Welke verdragen, wet- en regelgeving, normen, veiligheidseisen en keurmerken bestaan er met betrekking tot de veiligheid van batterijen
2. Is deze wet- en regelgeving met elkaar samenhangend en dekkend?
3. Hoe is de verantwoordelijkheid verdeeld tussen de verschillende actoren op de verschillende gebieden?

Het rapport over de verkenning van regelgeving over batterijveiligheid en met een aantal aanbevelingen is medio december 2021 [gepubliceerd als bijlage bij de Tweede Kamerbrief over de strategische aanpak batterijen](#).

Herhaalde oproep: Meld incidenten met alternatief aangedreven voertuigen!

Het IFV en Brandweer Nederland bouwen sinds begin dit jaar een landelijke database op met incidenten met alternatief aangedreven voertuigen. De belangrijkste cijfers zijn nu beschikbaar op een online dashboard. [Op het dashboard](#) staan cijfers over het aantal en het type incidenten, het type alternatief aangedreven voertuig en de soort aandrijving. Ook is de [eerste halfjaarrapportage](#) recentelijk gepresenteerd.

Het projectteam wil zo veel mogelijk incidenten uit 2021 en in de toekomst ook 2022 in de database opnemen. Ben jij betrokken geweest bij een incident met een alternatief aangedreven voertuig? Stuur dan een mail naar het projectteam, e-mail aav@ifv.nl.

Meer weten?

Meer informatie over de Veilige Energietransitie: <https://www.brandweer.nl/ons-werk/veilige-energietransitie>

Aan deze editie hebben o.a. bijgedragen:

Leonie Webbink (VNOG, District Oost 5), Marieke Geelen (IFV), Sasbout Korting (VRMWB, District Zuid 6) Tom Hessels (IFV), Willemjan Muysson (Brandweer Nederland) (versie 1.5)

Heb je vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze nieuwsbrief, of wil je een bijdrage leveren aan de volgende nieuwsbrief, stuur dan een mail naar Willemjan Muysson, programmamanager Veilige Energietransitie: Willemjan.Muysson@vr-rr.nl.